

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-107

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 10 november 2020
Zaaknummer Z/20/372816 /ADV/20/988199
Onderwerp Kwartaalrapportage zorgkosten jeugd en Wmo Q2 2020
Portefeuillehouder H. Winters

Contactpersoon Peter Frans Oosterbaan
E-mail p.oosterbaan@zevenaar.nl
Telefoon 06 287 35 345

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Wij informeren u middels deze kwartaalrapportage over de zorgkosten in het Sociaal Domein in 2020. We rapporteren tot en met het 2e kwartaal van 2020 en geven inzicht in de ontwikkeling van de uitgaven voor Jeugdzorg, WMO Begeleiding (WMO BG) en WMO Hulp bij Huishouden (WMO HbH), cliënten en voorzieningen.

Context

x Anders, namelijk ontwikkeling zorgkosten

Vervolgproces

Er volgt over het laatste kwartalen 2020 nog één rapportage, waarin we de resterende maanden van 2020 opnemen. En vanaf 2021 gaan we rapporteren via de reguliere P&C documenten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1 Z/20/372816/INT/20/911490 Kwartaalrapportage SD Q2 2020

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

I. Inleiding

In deze rapportage geven we inzicht in de realisatie en geprognosticeerde uitgaven in 2020 voor Jeugdzorg, Wmo Begeleiding (Wmo BG) en Wmo Hulp bij Huishouden (Wmo HbH).

In de Beleidsvisie Sociaal Domein Gemeente Zevenaar 2020-2023 heeft de raad randvoorwaarden gesteld voor het monitoren en bijsturen op de ambities en doelstellingen. Het data gedreven werken is een van deze voorwaarden. Hiervoor is een dashboard ontwikkeld. Dit dashboard geeft ons zicht op de meest recente ontwikkelingen in gebruik en uitgaven van Jeugdzorg en Wmo Bg en Wmo HbH. We kunnen met hulp van dit dashboard proactief de trends en het verloop van de cijfers duiden en verklaren.

Wij rapporteren tot nu toe separaat via kwartaalrapportages over de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein. In de rapportage vindt de verantwoording achteraf plaats, vertoont een vertraagd beeld ten opzichte van de meest recente ontwikkelingen en sluit de rapportage onvoldoende aan bij reguliere P&C documenten (MJB, 1^e VGR, 2^e VGR en JRK).

Op basis van de gegevens uit de dashboards hebben we data verwerkt tot en met 31 juli 2020. Daarnaast gebruiken we ontwikkelingen op basis van historische cijfers en de ontwikkeling van de maatwerkvoorzieningen zoals we deze hebben verstrekt en denken te gaan verstrekken. Deze mix aan gegevens gebruiken wij om te komen tot een inschatting van de geprognosticeerde uitgaven over 2020. We kiezen ervoor om voor de rapportage de prognoses door te trekken op basis van de bekende historische gegevens. Zo hebben we de seizoensinvloeden die we in eerdere jaren constateerden bij hulp bij huishouden meegenomen in de prognose voor het tweede half jaar 2020. De prognoses op basis van 2019 bieden echter, vanwege de grote mate van onvoorspelbaarheid van coronaeffecten, niet een volledig accuraat beeld. Over de realisatie van de verwachte groei in 2020 door corona rapporteren wij in de laatste financiële rapportage sociaal domein over 2020.

We bieden u na afloop van het laatste kwartaal van 2020 nog éénmaal een afzonderlijke financiële rapportage sociaal domein aan, voor de laatste maanden van 2020. Vanaf de planning & control cyclus van 2021 rapporteren we over de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein en de prognoses via de reguliere P&C documenten.

Deze rapportage kent de volgende hoofdstukken:

- Uitgaven Totaaloverzicht 2020 (realisatie + prognose)
- Uitgaven 2020 (realisatie + prognose) Jeugdzorg
- Uitgaven 2020 Wmo BG
- Uitgaven 2020 Wmo HbH
- Cliënten en voorzieningen

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

II. Uitgaven totaaloverzicht 2020

In de kwartaalrapportage van Q1 2020 constateerden wij een afwijking van €527.000 (2,2%). In deze kwartaalrapportage voor Q2 2020 constateren wij een afwijking van € 800.000 van de geprognosticeerde uitgaven op ten opzichte van de begroting 2020. Dit is een afwijking van 3,2% op de totale uitgaven.

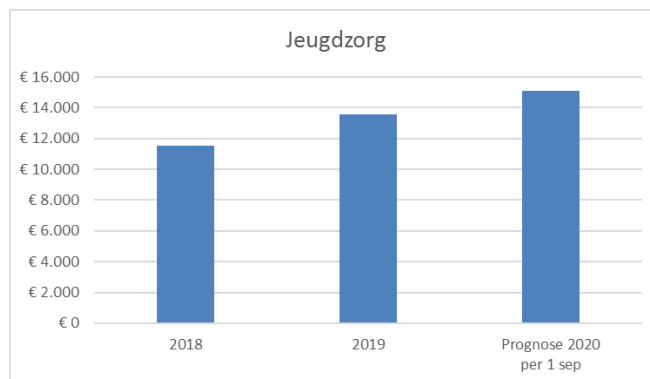
De begrotingscijfers in de kolom Begroting 2020 zijn gebaseerd op de vastgestelde budgetten na vaststelling van de 1^e voortgangrapportage door de raad. Bijstellingen op basis van de tussentijdse financiële prognose (coronaeffecten*, niet zijnde de continuïteitsbijdrage), het corona herstelplan en de 2^e Voortgangsrapportage zijn niet weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1 Uitgaven (realisatie en prognose) Jeugdzorg en Wmo (x 1.000 euro)

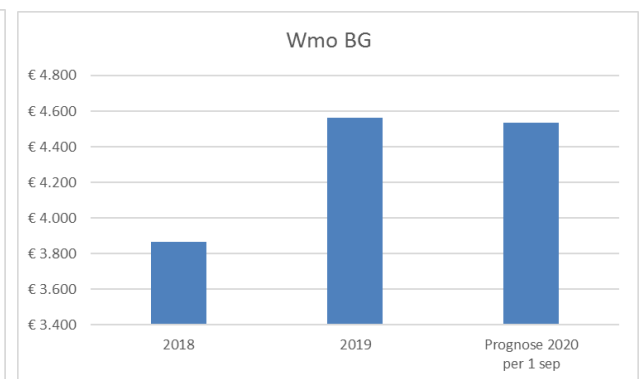
Taak	2018	2019	Prognose 2020	Begroting 2020	Vershil begroting vs. prognose
Jeugdzorg	€ 11.542	€ 13.546	€ 15.092	€ 14.804	€ 288
Wmo BG	€ 3.867	€ 4.564	€ 4.537	€ 4.688	-€ 151
Wmo HbH	€ 3.901	€ 4.679	€ 5.228	€ 4.565	€ 663
Totaal	€ 19.310	€ 22.789	€ 24.857	€ 24.057	€ 800

In onderstaande figuren zijn bovenstaande getallen schematisch weergegeven.

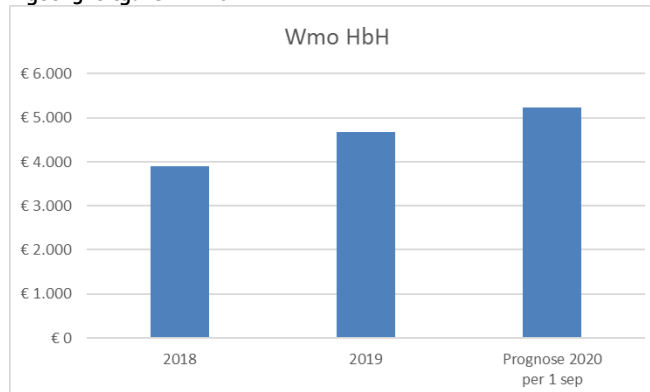
Figuur 1: uitgaven Jeugdzorg

Figuur 2: uitgaven Wmo BG

Figuur 3: uitgaven Wmo HBH

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Toelichting

De geprognosticeerde uitgaven zijn, zoals ook in de rapportage over het eerste kwartaal zichtbaar was, verder gestegen in 2020 ten opzichte van 2019. De verklaringen voor de stijging van uitgaven Jeugd en Wmo, zoals die golden voor de afgelopen jaren (2017-2019) zijn nog steeds actueel. De trends die we destijds zagen zetten zich door en hebben ook voor 2020 nog effect.

Voor de Jeugdzorg zijn dat de volgende:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling. Als een jeugdige opvalt qua gedrag of ontwikkeling zoeken ouders sneller dan voorheen naar mogelijke verklaringen. In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij: zowel ouders als scholen vinden het steeds belangrijker om hun kinderen zo goed mogelijk te laten presteren. Daarbij wordt een zekere maakbaarheid verondersteld. Scholen worden hier ook deels op afgerekend en ouders willen hun kinderen zo goed mogelijk voorbereiden op een succesvol zelfstandig leven in de maatschappij. Als prestaties tegenvallen of onder de verwachtingen zijn, wordt snel(-ler) gezocht naar hulp en ondersteuning die ertoe moeten leiden dat de prestaties verbeteren;
- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Voor de Wmo zijn dat de volgende:

- De effecten van het invoeren van het abonnementstarief zijn merkbaar. Er is druk op gebruik in verband met een vaste eigen bijdrage voor ondersteuning in het kader van Wmo.
- Onze samenleving vergrijsst. We zien dat meer inwoners langer zelfstandig thuis blijven wonen en er minder opnames zijn in verzorgingshuizen. Ook dit veroorzaakt een groter beroep op ondersteuning in het kader van Wmo.
- Ook zien we dat binnen de GGZ de beweging wordt ingezet om mensen zoveel mogelijk in een eigen thuissituatie te laten wonen. Hierbij zoeken we naar alternatieven voor vraagstukken op het gebied van wonen, werk, inkomen, dagbesteding, sociale contacten, vrije tijd en zorg. Hoe meer mensen in een thuisomgeving en niet in instelling wonen, hoe groter een beroep wordt gedaan op specialistische begeleiding. Dit is een mogelijke verklaring voor de stijging.
- Medio 2020 zijn de Wmo maatwerkvoorzieningen voor Wmo BG en Wmo HbH opnieuw ingekocht. Deze inkoop heeft geresulteerd in andere tarieven, waardoor de uitgaven in 2020 in totaliteit toenemen, ondanks een daling in tarieven voor Wmo BG.

Het is een landelijke trend dat de uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo BG en Wmo HbH stijgen. Dat zien wij ook in Zevenaar. Uit onze data is te herleiden dat de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen, de complexiteit van de zorgvraag toeneemt en dat daarnaast de vergrijzing de kosten voor de Wmo omhoog stuwt. We volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en doen verder onderzoek en analyse naar de effecten van ons beleid.

Momenteel zitten wij in de fase van transitie naar transformatie om beter te kunnen gaan (bij)sturen op deze ontwikkelingen. Dit doen we door het implementeren van de Beleidsvisie Sociaal Domein Gemeente Zevenaar 2020-2023, waarbij we door toepassing van de leidende principes toewerken naar het realiseren van de ambities zoals door uw raad vastgesteld. Een belangrijke ingreep is de doorontwikkeling van de toegang. De toegang bepaalt het recht op zorg van inwoners. Het is belangrijk dat dit eenduidig gebeurt op basis van huidige wet- en regelgeving en geldend beleid. De toegang houdt daarbij nadrukkelijk(er) rekening met de eigen mogelijkheden van de inwoner en zijn sociale netwerk, inclusief de wijk/buurt waarin de inwoner woont en de algemene voorzieningen die daar zijn. Voor de doorontwikkeling zetten we in op professionalisering van de toegang. Deze doorontwikkeling heeft een harde kant (dashboards, processen en data), maar ook een zachte kant (samenwerking, werkwijze en cultuur). Vooral het werken aan de zachte kant van deze ontwikkeling vraagt veel tijd en is grotere uitdaging nu medewerkers meer op afstand zitten.

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Corona en kostenontwikkeling

Hoewel we zagen dat zorgverbruik in Q2 daalde in verband met Corona, heeft dit nauwelijks financiële effecten tot gevolg. Op landelijk niveau zijn er tussen de VNG en het Rijk afspraken gemaakt over de continuïteit van financiering in het sociaal domein tijdens de coronacrisis, dit vanwege het grote maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Jeugdzorg en de Wmo in stand blijven. Dit is de zogenaamde continuïteitsfinanciering voor zorgaanbieders.

Hierbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de financiering van de omzet door gemeenten richting aanbieders onverminderd plaatsvindt, zoals die contractueel overeengekomen was dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan. Het doel daarvan is acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspannen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten (binnen hun organisatie dan wel op andere plaatsen waar de acute behoeften bestaat) en daarmee de eventuele omzetzakelijkheid te beperken.

Op 25 maart 2020 heeft de VNG met het kabinet afgesproken dat tot 1 juni 2020 de omzet van zorgaanbieders onverminderd wordt vergoed. Deze afspraken zijn in april nader uitgewerkt. In overleg met het kabinet is besloten dat de omzetgarantie wordt verlengd tot 1 juli 2020 en daarna stopt. Deze afspraken gelden voor aanbieders van diensten in het kader van de Jeugdwet en de Wmo, die een contract hadden op het moment dat landelijke maatregelen ter bestrijding van corona zijn gaan gelden (vanaf 12 maart). Financiering vanuit deze continuïteitsbijdrage is voorliggend op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). (Bron: VNG)

III. Uitgaven Jeugdzorg

Prognose Jeugdzorg 2020 per 1 september 2020.

Tabel 2 Uitgaven Jeugdzorg ZIN (x 1.000 euro)

Jeugd	Begroting 2020	Prognose 2020	Vershil
Jeugd Zorg in Natura (ZIN)	€ 13.810	€ 14.266	€ 456
Jeugd Persoonsgebonden budget (PGB)	€ 754	€ 586	-€ 168
Jeugd Overige uitgaven	€ 240	€ 240	€ 0
Totaal	€ 14.804	€ 15.092	€ 288

Toelichting Jeugdzorg

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat op de drie Jeugdzorgposten sprake is van een stijging van de geprognosticeerde uitgaven 2020 ten opzichte van de werkelijke kosten 2019. Dit komt niet alleen doordat het reguliere gebruik van jeugdzorg stijgt, maar ook omdat *enkele* jongeren complexere en daardoor duurdere trajecten gebruiken. Bijvoorbeeld, één jongere kan de kosten binnen jeugdzorg voor honderden duizenden euro's op jaarbasis doen oplopen.

Let op: hier zit de continuïteitsbijdrage aan de jeugdzorgaanbieders wel in.

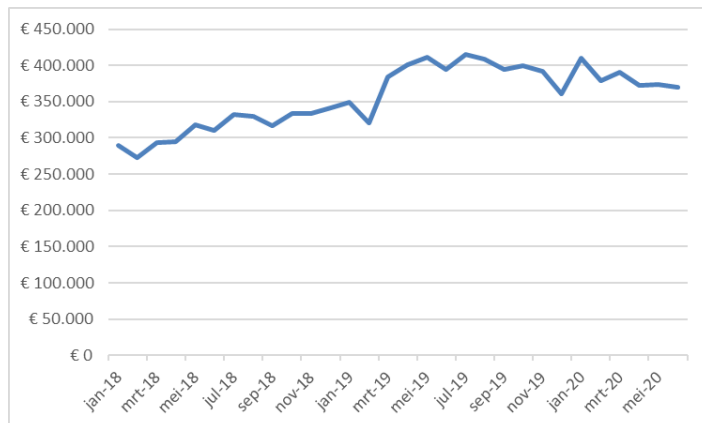
Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Tabel 3 Procentuele verdeling uitgaven Jeugdzorg ZIN per categorie Exclusief continuïteitsbijdrage corona

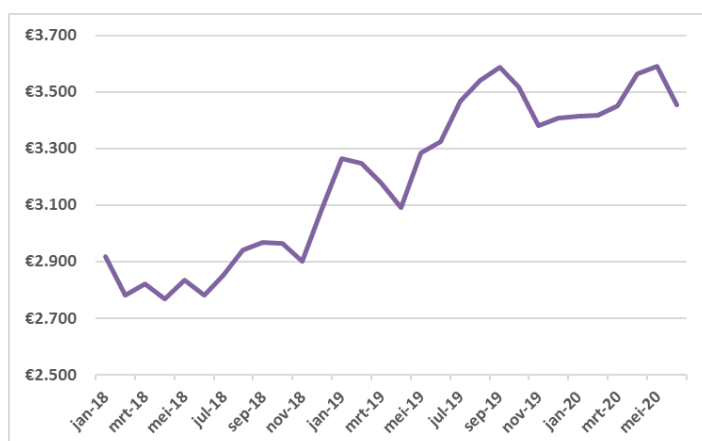
Taak	Verdeling uitgaven 2019	Verdeling uitgaven Q1 + Q2 2020	Vershil
Dagbehandeling	7%	5%	-2%
Jeugdbescherming	5%	5%	0%
Jeugd-GGZ	23%	24%	1%
Jeugdhulp Ambulant	21%	24%	3%
Jeugdhulp Crisis	0%	1%	1%
Verblijf	40%	38%	-2%
Jeugdreclassering	1%	1%	0%
Overig	2%	2%	0%
Totaal	100%	100%	

In tabel 3 zien we de uitgaven van Jeugdzorg procentueel gesplitst naar categorie. Op basis hiervan kunnen we monitoren of er trends of afwijkingen plaatsvinden op specifieke categorieën zodat er eventueel gericht verdiepend onderzoek uitgevoerd kan worden en beleidsinterventies gepleegd kunnen worden. Op basis van de cijfers van de eerste twee kwartalen zien we daar nog geen directe aanleiding toe.

Figuur 4 Uitgaven verblijf per maand

Figuur 5 Gemiddelde uitgaven verblijf per cliënt per maand

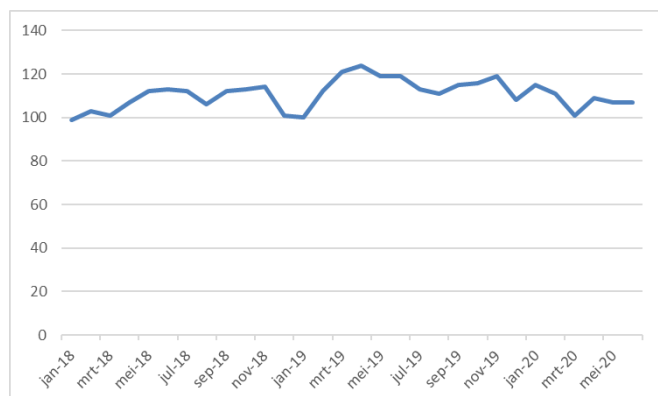

Bovenstaande figuren laten zien dat vanaf 2018 sprake is van een absolute stijging van de uitgaven voor verblijf en de gemiddelde uitgaven per cliënt. Het feit dat de gemiddelde uitgaven per cliënt stijgen wordt veroorzaakt doordat de benodigde zorg intensiever en zwaarder wordt. Op basis van de ontvangen declaraties over de 1^e zes maanden lijkt er sprake te zijn van stabilisatie van uitgaven over de eerste twee kwartalen 2020 ten opzichte van laatste drie kwartalen van 2019. Daarnaast stabiliseren de uitgaven per cliënt.

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

In de rapportage over Q1 2020 hebben we gezien de ontwikkelingen binnen Jeugdzorg verblijf nadere inzicht gegeven op het aantal unieke cliënten verblijf. We zien enige stabilisatie in deze trend. Dit is zichtbaar in onderstaande figuur dat inzicht geeft in het aantal cliënten verblijf.

Figuur 6 Aantal unieke cliënten per maand verblijf

IV. Uitgaven Wmo BG

Prognose Wmo BG 2020 per 1 september 2020.

Tabel 4 Uitgaven (realisatie) Wmo BG (x 1.000 euro)

Wmo BG	Begroting 2020	Prognose 2020	Vershil
Wmo BG Zorg in Natura (ZIN)	€ 4.149	€ 3.997	-€ 152
Wmo BG Persoonsgebonden budget (PGB)	€ 359	€ 359	€ 0
Wmo BG Overige uitgaven	€ 180	€ 181	€ 1
Totaal	€ 4.688	€ 4.537	-€ 151

Toelichting Wmo BG

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat de geprognosticeerde uitgaven voor de Wmo BG over 2020 nagenoeg gelijk zijn aan de werkelijke uitgaven 2019. We maken in deze tabel de vergelijking met 2019 omdat we op taakniveau geen begrotingscijfers opstellen. Om een inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van uitgaven in 2020 maken we de vergelijking met uitgaven van 2019. De geprognosticeerde uitgaven voor Wmo BG Zorg in Natura stijgen iets ten opzichte van de prognose in juli 2020. We zien een lichte stijging van de uitgaven in Zorg in Natura in de eerste maanden van 2020. Dat is enerzijds zorg die geleverd is aan inwoners en anderzijds de kosten die aanbieders op basis van de regeling "continuïteitsbijdrage" in verband met omzetverlies door de coronamaatregelen hebben gefactureerd.

Let op: Het betreft hierbij enkel de uitgaven over de eerste zes maanden. Deze uitgaven zijn niet zondermeer (lineair) te extrapoleren teneinde te vergelijken met de prognose. Temeer bij de prognose gebruik is gemaakt van historische informatie, te verwachten ontwikkelingen en de bezuinigingen zoals deze in de cijfers zijn verwerkt. Voor de Wmo BG betreft dit een bedrag van € 137.000 op de maatwerkvoorzieningen. Naast deze bezuiniging zijn de tarieven voor de producten binnen Wmo BG per 1 juli 2020 lager dan voorheen. Op basis van gelijkblijvend volume is de verwachting dat hierdoor de kosten over 2020 met ca. € 100.000 lager zullen uitvallen dan 2019. Er is analyse gedaan naar het volume over de eerste zes maanden van 2020 en deze is vergeleken met het volume over heel 2019, conclusie is dat het volume stijgt. Enerzijds zorgt dit voor meer kosten door meer volume, anderzijds zorgt dit ervoor dat de bezuiniging door nieuwe tarieven hoger is. Met beide ontwikkelingen is rekening gehouden in de prognose.

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Tabel 5 Uitgaven Wmo BG ZIN (x 1.000 euro) exclusief corona continuïteitsbijdrage.

Taak	2019	Uitgaven Q1 + Q2 2020	%
Begeleiding	€ 2.790	€ 1.516	54%
Dagbesteding	€ 1.136	€ 326	29%
Overige maatwerkvoorzieningen	€ 102	€ 67	66%
Vervoersdiensten	€ 35	€ 9	25%
Totaal	€ 4.063	€ 1.917	47%

Bovenstaande tabel betreft enkel de uitgaven voor Wmo BG die op de reguliere manier zijn gefactureerd. Daarmee geeft bovenstaande tabel geen volledig beeld van de totaaluitgaven op Wmo BG ZIN omdat een deel hiervan op basis van de continuïteitsregeling (€ 370.000) is gefactureerd.

De meest opvallende ontwikkelingen in bovenstaande tabel zijn dat de uitgaven voor dagbesteding en vervoer in het eerste half jaar van 2020 maar op 29% en 25% van 2019 liggen. Dit is te verklaren doordat de uitgaven van de continuïteitsbijdrage niet zijn meegenomen in bovenstaande tabel. Dagbesteding en vervoer zijn vormen van begeleiding die door Corona sterk verminderd zijn ingezet, dan wel op een zeer aangepaste vorm hebben plaatsgevonden of helemaal geen doorgang hebben gehad. Daardoor hebben zorgaanbieders niet (volledig) op de reguliere wijze kunnen declareren en is voor dagbesteding veel gebruik gemaakt van de continuïteitsbijdrage.

V. Uitgaven Wmo HbH

Prognose Wmo BG 2020 per 1 september 2020.

Tabel 6 Uitgaven (realisatie) Wmo HbH (x 1.000 euro)

Wmo HBH	Begroting 2020	Prognose 2020 per 1 sep	Vershil
Hulp bij het Huishouden	€ 4.206	€ 4.916	€ 710
Wmo HbH Persoonsgebonden budget (PGB)	€ 359	€ 312	-€ 47
Wmo HbH Overige uitgaven	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 4.565	€ 5.228	€ 663

Toelichting Wmo HbH

In tabel 6 staan de werkelijke uitgaven ZIN voor de huishoudelijke hulp. Let op: het betreft hierbij enkel de uitgaven zoals deze tot en met 31 juli 2020 zijn gedaan. Deze uitgaven zijn niet zondermeer (lineair) te extrapoleren en te vergelijken met de prognose. Temeer bij de prognose gebruik is gemaakt van historische gegevens, te verwachten ontwikkelingen en de bezuinigingen zoals deze in de cijfers zijn verwerkt. De impact van Corona door uitgestelde zorg en de effecten hiervan zijn moeilijk voorspelbaar. Met name de effecten die we vanaf augustus hebben gezien waarin er een toename van zorgvraag is ontstaan. We kiezen daarom voor het tonen van de prognoses op basis van de historische cijfers.

De geprognosticeerde uitgaven Wmo HbH over 2020 stijgen ten opzichte van de eerste kwartaalrapportage 2020 met ongeveer € 35.000. In de kwartaalrapportage van Q1 prognosticeerden wij nog dat de uitgaven (bij gelijkblijvend volume) met € 300.000 zouden stijgen in verband met nieuwe tarieven die per 01-07-2020 van kracht zijn. Er is een nieuw lokaal maatwerkproduct ingekocht met betrekking tot de Hulp bij het Huishouden. De inzet van dit product heeft geen negatieve invloed op de ondersteuning aan onze inwoners. Wel kan door de inzet van dit nieuwe product een bezuiniging worden gerealiseerd van structureel € 200.000 vanaf 2021. Voor 2020 is dit eenmalig € 107.000.

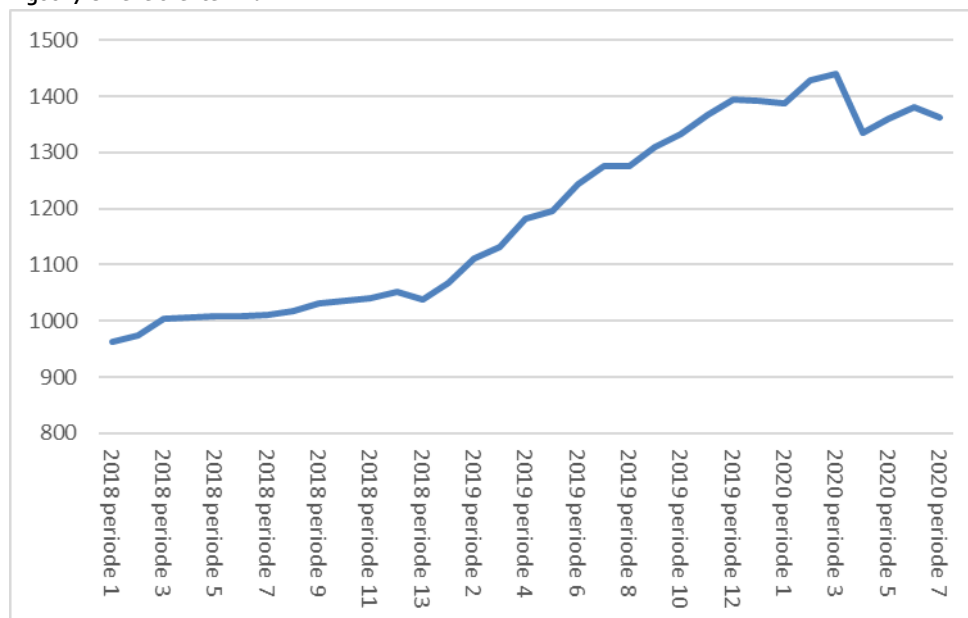
Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

We zien de volgende trends als mogelijke verklaringen voor de groei in HBH-zorg:

- Verschuiving percentage HbH1 t.o.v. HbH2 en HbH3 (dus procentueel gezien meer HbH 2 en HbH3) wat voor een stijging van kosten zorgt. HbH2 en HbH3 zijn namelijk zwaardere producten binnen de zorgvorm huishoudelijke ondersteuning. Deze producten kennen een hoger tarief.
- Het is mogelijk dat het uitnuttingspercentage bij aanbieders hoger ligt. Bij een indicatie voor zorg ontvangen de aanbieders een bandbreedte waarbinnen zij zorg kunnen leveren en declareren. Een hogere uitnuttingspercentage ontstaat wanneer aanbieders binnen die bandbreedte meer zorg leveren en dus ook meer zorg declareren dan voorheen.
- Daarnaast blijft het aantal cliënten stijgen en lijkt het gemiddeld aantal uren per cliënt in de periode van Q2 niet verder te dalen.

Bovenstaande verklaringen vragen om nader onderzoek op basis van de beschikbare data. Indien uit dit onderzoek blijkt dat bovenstaande trends te onderbouwen zijn kunnen we hier beleidsinterventies op inzetten, zoals aanscherping van werkprocessen, strakker sturen op normuren bij indicaties en op een andere wijze inrichten van het zorgaanbod HbH.

Figuur 7 Unieke cliënten HbH

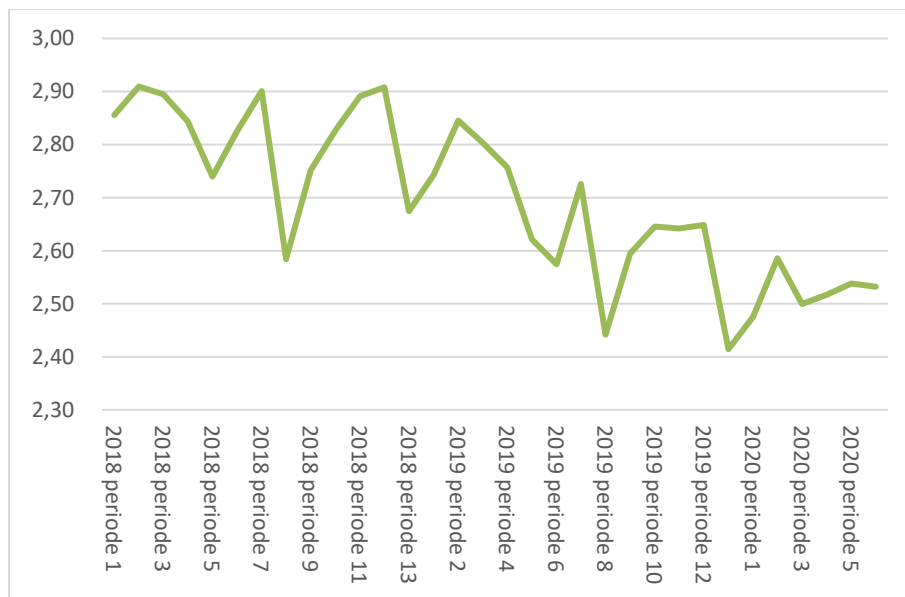

In figuur 7 is het verloop van het aantal unieke cliënten zichtbaar van januari 2018 tot en met maart 2020. Hieruit blijkt dat er in 2018 sprake is van een stijging van 5,3% (januari 2018: 1.131 unieke cliënten december 2018: 1.191 unieke cliënten). Vanaf januari 2019 stijgt het aantal unieke cliënten met ruim 30,4% (december 2018: 1.191 unieke cliënten; december 2019: 1.553 unieke cliënten). Deze explosieve stijging is een direct gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage per 1 januari 2019. De stijging zet zich in de eerste drie perioden van 2020 nog steeds voort. In de eerste 3 maanden zagen we in de vorige kwartaalrapportage dat het aantal cliënten steeg met 53 (3,4%).

Na deze periode vindt er een daling plaats als gevolg van de Coronacrisis. Inwoners die voor een herindicatie in aanmerking kwamen, konden door de aangescherpte maatregelen niet gezien worden door medewerkers van de toegang. Mede door Corona is er een achterstand ontstaan in het behandelen van Wmo aanvragen. Vanaf augustus 2020 zien we een toename van aanvragen Wmo. Daardoor lijkt er nu een daling in het aantal inwoners dat in Q2 hulp bij het huishouden ontving. De verwachting is echter dat deze dip tijdelijk van aard is en het aantal weer zal oplopen zodra de achterstanden ingehaald zijn.

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Figuur 8 A Gemiddeld aantal geleverde uren HbH per week

Figuur 8, anders dan figuur 7, is opgesteld tot en met periode 6. Dit is gedaan omdat het gemiddeld aantal geleverde uren HbH per week berekend wordt aan de hand van declaraties. Aanbieders HbH declareerden tot 1 juli in perioden van 4 weken. Met de nieuwe inkoop is dit gewijzigd in maandelijkse facturaties. De periode die voorheen periode 7 was, moest op 1 juli worden gefactureerd om over te gaan op maandelijkse declaraties waardoor periode 7 feitelijk maar een halve periode is.

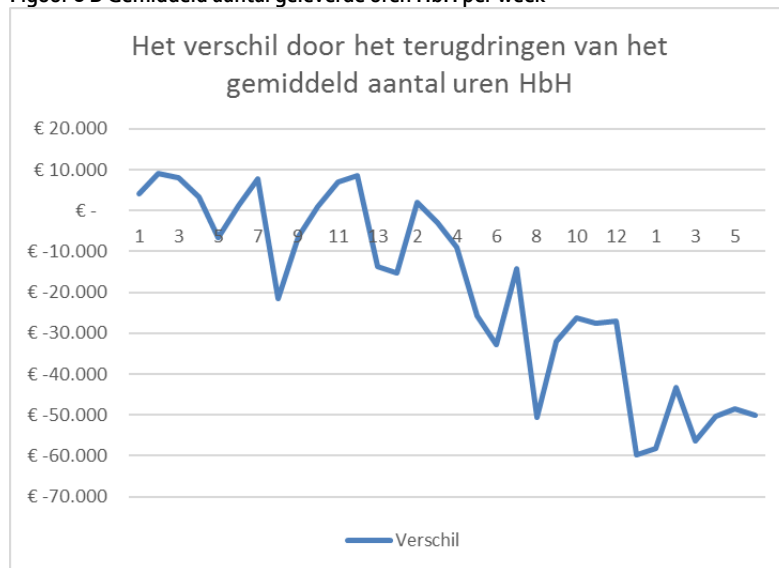
Bovenstaande figuur laat zien dat het gemiddeld aantal uren Hulp bij het Huishouden vanaf 2018 afneemt. In 2018 was het gemiddelde aantal uur dat een cliënt huishoudelijke hulp geleverd kreeg 2,82 uur per week, in 2019 was dit 2,65 uur per week. Een daling van 6%. In de kwartaalrapportage over het eerste kwartaal rapporteerden wij dat het gemiddelde over de eerste 3 perioden 2,59 uur per week was. Het gemiddeld aantal uren voor het eerste half jaar van 2020 ligt in lijn met het gemiddelde in de eerste drie perioden. Voor het eerste half jaar komen we uit op een gemiddelde van op 2,56 uur per inwoner.

Scenario analyse gemiddeld aantal uren HbH per week

In figuur 8 A wordt de dalende trend inzichtelijk gemaakt van het aantal gemiddeld geleverde uren HbH per week. We hebben een analyse uitgevoerd waarin we twee scenario's met elkaar vergelijken. In scenario 1 gaan we uit van de situatie dat het gemiddeld aantal uren HbH gelijk blijft op het peil van Q1 2018. In scenario 2 gaan we uit van de werkelijke situatie. Het verschil tussen scenario 1 en scenario 2 is de bezuiniging die gerealiseerd is door de genomen interventie om strakker te sturen op een normuren voor de HbH-indicaties. We hebben de periode van 1 januari 2018 t/m juli 2020 in kaart gebracht.

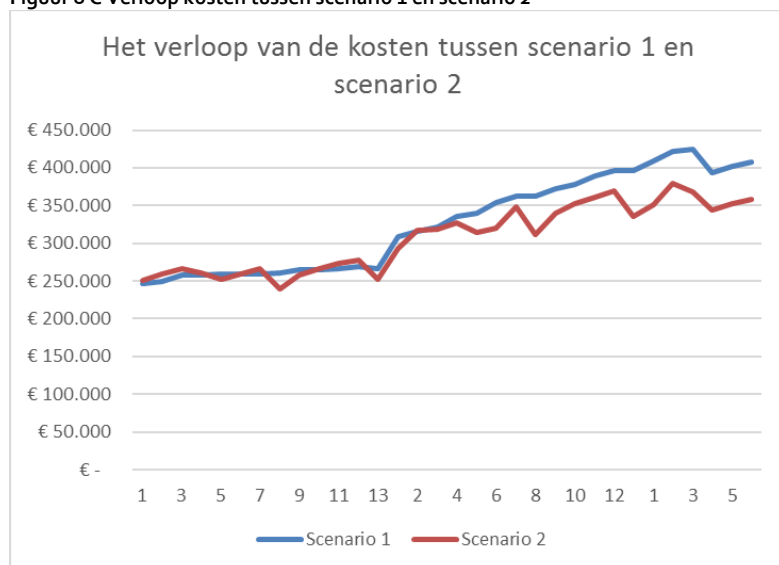
Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Figuur 8 B Gemiddeld aantal geleverde uren HbH per week

In figuur 8 B hebben we het financiële verschil in kaart gebracht tussen scenario 1 (de fictieve situatie) en scenario 2 (werkelijke situatie) periode over de periode januari 2018 en juli 2020. De trend komt exact overeen met de trend in figuur 8 A.

Figuur 8 C Verloop kosten tussen scenario 1 en scenario 2

In figuur 8 C zien we de twee scenario's in uitgaven over dezelfde periode. In de figuur is het duidelijk dat naar mate de tijd verstrijkt het verschil zoals weergegeven in figuur 8 A correspondeert met het financiële verschil tussen scenario 1 en scenario 2. Oftewel, hoe lager het gemiddeld aantal uur per week, hoe groter het financiële verschil. In de toelichting bij figuur 8 a beschrijven we dat we voor het eerste half jaar uitkomen op een gemiddelde indicatie van 2,56 uur HbH per inwoner. Stel we sturen er op dat er gemiddelde indicatie van 2,4 uur HbH per inwoner aan zorg verleend wordt dan zal dat vergeleken met de 2,56 uur een besparing zijn van bijna € 300.000 structureel op jaarbasis met de huidige omvang in cliënten. Om dit te kunnen realiseren herzien we het totale pakket aan HbH zorgaanbod, ontwikkelen we sturingsinformatie middels de dashboards en sturing op werkprocessen. Hierbij blijft het uitgangspunt dat de inwoner de zorg blijft krijgen die nodig is. De besparing is hierbij niet het doel op zich, het gaat hierbij om het anders organiseren van de uitvoering van de geleverde zorg.

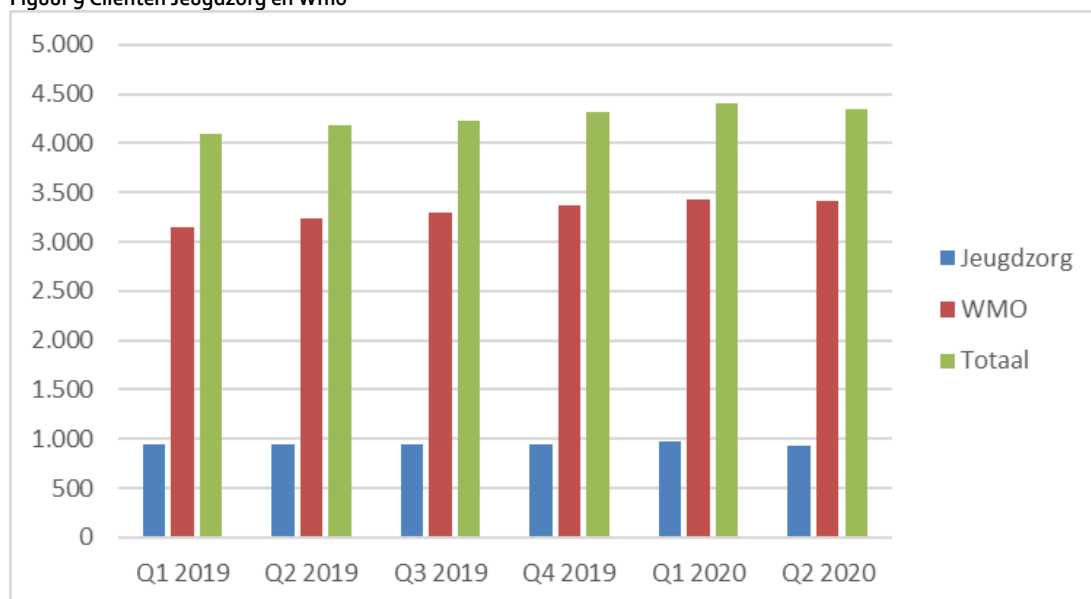
Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

VI. Aantal cliënten en voorzieningen

In dit hoofdstuk geven we inzicht in het aantal cliënten en voorzieningen. Het betreft informatie over de Jeugdzorg en Wmo (begeleiding, dagbesteding, persoonlijke verzorging, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en hulp bij huishouden).

In figuur 9 staat de ontwikkeling van het aantal cliënten. Het aantal cliënten betreft het aantal cliënten dat per eind Q2 één of meerdere lopende maatwerkvoorzieningen had toegekend gekregen.

Figuur 9 Cliënten Jeugdzorg en Wmo

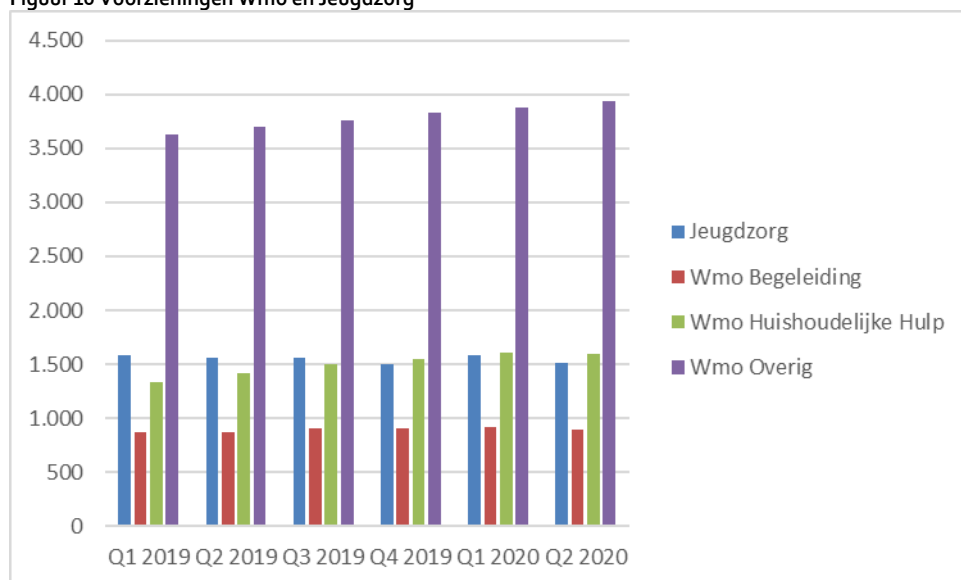
Tabel 8 Overzicht aantal cliënten (per eind kwartaal)

Taak	Kwartaal 1 2019	Kwartaal 2 2019	Kwartaal 3 2019	Kwartaal 4 2019	Kwartaal 1 2020	Kwartaal 2 2020
Wmo	3.148	3.234	3.289	3.367	3.423	3.419
Jeugdzorg	945	942	943	948	979	926
Totaal	4.093	4.176	4.232	4.315	4.402	4.345

Het aantal Wmo en Jeugdzorg cliënten lijkt in Q2 ten opzichte van Q1 2020 licht af te nemen. Voor de Wmo geldt dat mede door Corona sprake was van uitgestelde vraag. In sommige gevallen werd hulp in verband met de periode van de eerste lockdown uitgesteld. De indicaties werden vanaf maart ook voor een kortere periode afgegeven doordat huisbezoeken toen niet mogelijk waren. In sommige gevallen werden (her)indicaties daardoor ook later afgegeven. Dit gold minder voor de jeugdzorg, maar door Corona zijn lichte jeugdzorg trajecten wel uitgesteld (in overleg tussen jeugdzorg aanbieder en cliënt) waar dat voor de cliënt niet tot problemen in de behandeling zou leiden.

Kwartaalrapportage Sociaal Domein (2e kwartaal 2020)

Figuur 10 Voorzieningen Wmo en Jeugdzorg

Tabel 9 Overzicht aantal voorzieningen (per eind kwartaal)

Taak	Kwartaal 1 2019	Kwartaal 2 2019	Kwartaal 3 2019	Kwartaal 4 2019	Kwartaal 1 2020	Kwartaal 2 2020
Wmo Huishoudelijke Hulp	1.335	1.423	1.503	1.553	1.607	1.600
Wmo Begeleiding	872	875	907	906	915	894
Wmo Overig	3.622	3.693	3.758	3.830	3.881	3.935
Jeugdzorg	1.583	1.562	1.561	1.506	1.586	1.513
Totaal	7.412	7.553	7.729	7.795	7.989	7.942

De ontwikkeling van het aantal voorzieningen laat hetzelfde beeld zien als het aantal cliënten: een lichte daling in Q2 2020 in vergelijking met Q1 2020. Er is een toename over het totaal van het aantal Wmo voorzieningen.

Bovenstaande tabellen laten voor Wmo HbH en Wmo BG een afname van het aantal cliënten en het aantal voorzieningen zien. De verwachting is dat deze afname van tijdelijke aard is en veroorzaakt wordt door de uitgestelde zorgvragen. We verwachten dat deze afname niet doorzet en ingehaald wordt wanneer de uitgestelde zorgvragen en de achterstanden zijn ingelopen. Voor jeugdzorg geldt dat zowel het aantal cliënten als de voorzieningen de eerste twee kwartalen een lichte daling vertonen. We zien hierbij echter wel dat de zwaarte en kosten van de voorzieningen wel groter worden.